

Krishantering och skydd mot olyckor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet 16 motioner med sammanlagt 21 yrkanden från allmänna motionstiden hösten 2006. Motionerna innehåller frågeställningar i ämnena räddningstjänst, nationellt krisledningsorgan, skydd mot olyckor, transport av farligt gods, ekonomisk kompensation vid naturkatastrofer, krishantering och krisberedskap samt skogsbrandsbevakning.

Under beredningen av motionsyrkandena om transport av farligt gods har utskottet även behandlat en faktapromemoria gällande ett nytt direktiv om transport av farligt gods. Utskottet finner inte anledning att inta någon annan inställning än den som regeringen redovisar i sin faktapromemoria.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkande bl.a. med hänvisning till pågående utredningar och arbete inom både Regeringskansliet och andra ansvariga myndigheter.

Reservationer har lämnats av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Räddningstjänst	6
Nationellt krisledningsorgan	9
Skydd mot olyckor	11
Transport av farligt gods	13
Ekonomisk ersättning vid naturkatastrofer	18
Krishantering och krisberedskap	21
Skogsbrandsbevakning	24
Reservationer	28
1. Nationellt krisledningsorgan, punkt 2 (s, v)	28
2. Transport av farligt gods, punkt 4 (mp)	29
3. Ekonomisk ersättning vid naturkatastrofer, punkt 5 (mp)	30
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	31
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Räddningstjänst

Riksdagen avslår motionerna

2006/07:Fö201 av Lars Wegendal (s),

2006/07:Fö229 av Sven Gunnar Persson (kd) och

2006/07:Fö236 av Tomas Eneroth (s).

2. Nationellt krisledningsorgan

Riksdagen avslår motion

2006/07:Fö227 av Jan Björkman och Kerstin Andersson (båda s).

Reservation 1 (s, v)

3. Skydd mot olyckor

Riksdagen avslår motionerna

2006/07:Fö226 av Anna Lilliehöök (m) och

2006/07:Fö235 av Catharina Bråkenhielm (s).

4. Transport av farligt gods

Riksdagen avslår motion

2006/07:Fö230 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp) yrkandena 1–6.

Reservation 2 (mp)

5. Ekonomisk ersättning vid naturkatastrofer

Riksdagen avslår motionerna

2006/07:Fö207 av Birgitta Sellén (c),

2006/07:Fö217 av Dan Kihlström (kd),

2006/07:Fö222 av Carina Hägg (s) och

2006/07:MJ391 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 42.

Reservation 3 (mp)

6. Krishantering och krisberedskap

Riksdagen avslår motion

2006/07:Fö237 av Tomas Eneroth (s).

7. Skogsbrandsbevakning

Riksdagen avslår motionerna

2006/07:Fö203 av Sven Bergström och Stefan Tornberg (båda c),

2006/07:Fö206 av Krister Hammarbergh (m),

2006/07:Fö225 av Birgitta Sellén och Per Åsling (båda c) och

2006/07:Fö231 av Raimo Pärssinen (s).

Stockholm den 13 mars 2007

På försvarsutskottets vägnar

Ulrica Messing

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrica Messing (s), Karin Enström (m), Peter Jonsson (s), Staffan Danielsson (c), Michael Hagberg (s), Allan Widman (fp), Mats Berglind (s), Isabella Jernbeck (m), Else-Marie Lindgren (kd), Rolf K Nilsson (m), Gunilla Wahlén (v), Peter Rådberg (mp), Patrik Forslund (m), Inger Jarl Beck (s), Peter Jeppsson (s), Anna König Jerlmyr (m) och Annelie Enochson (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet 16 motioner med sammanlagt 21 yrkanden från allmänna motionstiden hösten 2006. Motionerna innehåller frågeställningar i ämnena räddningstjänst, nationellt krisledningsorgan, skydd mot olyckor, transport av farligt gods, ekonomisk kompensation vid naturkatastrofer, krishantering och krisberedskap samt skogsbrandsbevakning.

Under beredningen av motionsyrkandena om transport av farligt gods har utskottet även behandlat en faktapromemoria gällande ett nytt direktiv om transport av farligt gods.

Utskottets överväganden

Räddningstjänst

Utskottets förslag i korthet

Utskottet betonar vikten av samordning och samutnyttjande av samhällets resurser i krissituationer men avstyrker motionerna 2006/07:Fö201, 2006/07:Fö229 och 2006/07:Fö236.

Motioner

I *motion 2006/07:Fö201 av Lars Wegendal (s)* anføres att det vid olyckor är oerhört viktigt att medicinska insatser sätts in så fort som möjligt. Detta gäller inte minst insatser där man använder sig av syrgas och av defibrillatorer. En snabb insats kan vara helt avgörande för om den skadade ska överleva eller inte, eller om den skadade ska få livslånga skador eller inte. Vid ett skadetillfälle är det enligt motionären inte självklart att det är utbildad ambulanspersonal som kommer först till olycksplatsen utan lika vanligt är att räddningstjänstens personal är först på plats. Gällande regelverk innebär att de som arbetar inom räddningstjänsten inom en kommun kan få utbildning av en läkare eller ambulansöverläkare i användandet av syrgas och defibrillatorer. Den utbildande läkarens ansvar för insatserna finns dock kvar, trots att det är någon annan som utför insatsen.

Sjukvårdshuvudmännen bör enligt motionären stimuleras till att i större utsträckning än i dag utveckla samarbetet med räddningstjänsten.

Även andra möjligheter att ytterligare utveckla denna verksamhet finns enligt motionären. En konsekvent utbildningsinsats av alla offentliga jour- och beredskapsresurser i hjärt-lungräddning (HLR) skulle kunna innebära en höjd nivå och ett påskyndande av omhändertagandet vid en olycka. Även utplacering av defibrillatorer vid arenor där många människor vistas (idrottsarenor, köpcentrum m.m.) borde övervägas för att snabbt få till stånd insatser.

I *motion 2006/07:Fö229 av Sven Gunnar Persson (kd)* anføres att räddningsinsatserna på sjön Hjälmaren borde likställas med räddningstjänst för sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren.

I dag finns ingen samordnad central för räddningsinsatser vid Hjälmaren, Sveriges fjärde största sjö. Ansvaret vilar i stället på olika kommunala räddningstjänster eller olika polismyndigheter. För Sveriges tre största sjöar, Vänern, Vättern och Mälaren, har den statliga räddningstjänsten ett övergripande ansvar.

Uppdelningen av olika räddningstjänster vid Hjälmaren riskerar i startskedet av en insats att försvåras eller fördröjas då Hjälmaren är delad mellan tre län, tre SOS-centraler, fyra kommunala räddningstjänster samt tre polis-

myndigheter. Om den statliga räddningstjänsten får ansvaret för insatser på Hjälmaren kan arbetet, utan gränsdragningsproblem, ledas från en och samma räddningscentral. Detta skulle avsevärt minska riskerna för fördröjande och missförstånd i en räddningsinsats.

I dag riskerar den hjälpsökande att komma till fel SOS-central då den geografiska uppdelningen berör sex olika myndigheter. Kommunikation och ledning sker från inte mindre än tio olika myndigheter eller centraler runt Hjälmaren.

Hjälmaren är Sveriges i storlek fjärde sjö med en yta av 493 kvadratkilometer. Under senare år har sjölivet på Hjälmaren kännetecknats av ökat antal fritidsbåtar och mindre passagerarbåtar som utför trafik på Hjälmaren och Mälaren. Utöver detta finns enligt motionären ett växande intresse för olika isaktiviteter i form av fritidsfiske och skridskoåkning.

I motion 2006/07:F6236 av Tomas Eneroth (s) anförs att det behövs åtgärder för att underlätta rekrytering till räddningstjänsten.

Den svenska räddningstjänsten har till stor del en heltidsanställd bemanning, men det finns också en stor grupp deltidsanställda brandmän vars insatser är helt avgörande för en fungerande räddningstjänst kring mindre tätorter och i glesbygd. Under senare år har det dock blivit allt svårare att rekrytera deltidsbrandmän, och mycket talar enligt motionären för att det är förändringarna på arbetsmarknaden som är orsaken. Det gäller inte bara den ökande rörligheten utan framför allt det sätt varpå arbetsorganisationer utvecklas. Det har också framkommit oklarheter kring deltidsbrandmännens försäkringsskydd, vilket också kan påverka rekryteringsmöjligheterna. Det kommer enligt motionären sannolikt aldrig att finnas förutsättningar för heltidskårer i hela landet, utan deltidskåreerna kommer alltså att vara en förutsättning för snabba insatser i mindre tätorter och i glesbygd. I delar av landet är i dag stora delar av deltidskåreernas bemanning vakant – och vid de pensionsavgångar som väntar de närmaste åren kan läget bli akut. Mot den bakgrunden är det enligt motionären angeläget att regeringen genomför en översyn av vilka åtgärder som kan vidtas för att stärka rekryteringen till räddningstjänsten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att det förutom att reducera enskildas människors lidande även görs stora samhällsekonomiska vinster om räddningsinsatser kan påbörjas tidigt. Utskottet vill betona vikten av att samutnyttja samhällets alla resurser vid räddningsinsatser, såväl offentliga, ideella som privata.

Utskottet har under tidigare riksmöten behandlat frågan om hantering av *defibrillator* och *syrgas*. Behörigheten för räddningstjänstpersonal att använda defibrillator eller syrgas är beroende av den delegation som sjukvårdshuvudmannen utfärdar. Olika sjukvårdshuvudmän kan ha olika syn på i vilken utsträckning delegationer av detta slag ska utfärdas. I ett rela-

tivt stort antal kommuner i landet används räddningstjänstpersonal för s.k. IVPA-larm (i väntan på ambulans). Särskilt gäller detta i kommuner där räddningstjänsten snabbare kan nå en hjälpbehövande än vad en ambulans kan göra. Syftet är inte att överta ambulanssjukvårdens uppgifter utan snarare att så långt som möjligt ge akut hjälp på plats till dess att ambulans anländer. I de kommuner där räddningstjänsten används för sådana IVPA-larm är detta relativt ofta förknippat med att räddningstjänstens personal ges utbildning för användande av defibrillator och syrgas. För syrgas gäller att personalen har såväl utbildning som delegering från ansvarig läkare.

Utskottet vidhåller sin tidigare uttalade ståndpunkt att det är angeläget att varje sjukvårdshuvudman har möjlighet att bestämma hur ambulanssjukvården ska organiseras och därmed i vilken utsträckning som delegationer av det aktuella slaget utfärdas. Utskottet välkomnar dock varje utbildningsinsats som innebär att kunskaper om första hjälpen-åtgärder sprids och på så sätt innebär att ambitionen att färre ska omkomma, skadas och mindre ska förstöras till följd av olyckor ska kunna uppfyllas. Utskottet *avstyrker motion 2006/07:Fö201*.

Utskottet har tidigare behandlat frågan om huruvida *räddningsinsatserna på sjön Hjälmarén* bör likställas med räddningstjänst för sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren. Senast skedde detta i betänkande 2005/06:FöU7.

Frågan om räddningstjänsten på sjön Hjälmarén har utretts, och regeringen har tagit ställning i frågan i proposition 2002/03:119 Reformerad räddningstjänstlagstiftning. I denna proposition anges under avsnitt 7, Geografisk avgränsning mellan statens och kommunernas skyldigheter (s. 77), följande:

Även när det gäller arbetet med räddningsinsatser på sjön Hjälmarén, som ett par remissinstanser tagit upp, är det viktigt att ansvariga myndigheter samarbetar med varandra. Regeringen finner inte nu skäl att ändra ansvarsförhållandena när det gäller denna sjö.

Utskottet hade vid beredningen av lagförslaget hösten 2003 (bet. 2003/04:FöU2) inget att invända mot regeringens uppfattning i frågan.

Utskottet förordar att ansvariga myndigheter fortsätter att, med stöd av bl.a. Statens räddningsverk, utveckla sin operativa förmåga för en förbättrad samordning och samverkan vid räddningsinsatser på sjön Hjälmarén. Detta kan ske genom planering, överenskommelser, utbildning och övning.

Utskottet finner inte anledning att ändra sin tidigare uttalade ståndpunkt i frågan och *avstyrker motion 2006/07:Fö229*.

Rekrytering av deltidsbrandmän har även det varit en fråga som ett flertal gånger har behandlats av utskottet.

Utskottet konstaterar att Statens räddningsverk sedan början på 2000-talet haft två regeringsuppdrag som berör frågor om att rekrytera och behålla deltidsbrandmän.

I rapporten *Deltidsanställda brandmän* genomförs en kartläggning av orsaker till rekryteringsbehov och förslag ges till fortsatt arbete. Förslagen innebar bl.a. att Räddningsverket, Sveriges Kommuner och Landsting, fackliga organisationer och ett antal övriga bildade en resursgrupp med syfte

att stödja kommunernas arbete med rekryteringsfrågor. Resultatet från arbetet i resursgruppen blev bl.a. att samtliga kommuner där deltidsbrandmän fanns kontaktades. Från dessa kommuner inhämtades goda exempel på rekryteringsåtgärder tillsammans med utvecklingsåtgärder i övrigt. Ett särskilt fokus ägnades åt möjligheterna att rekrytera kvinnor. Resultaten från kontakterna med kommunerna presenteras i form av en idébank på Räddningsverkets hemsida där ett 20-tal goda exempel på rekryteringsåtgärder finns.

Räddningsverket arbetar fortsättningsvis med stöd till rekryteringsåtgärder och i synnerhet med inriktning på att få fler kvinnor i brandmannayrket. Utskottet finner dessa initiativ mycket lovvärda. Utskottet delar motionärens mening om behovet av en god rekrytering av deltidsbrandmän men vidhåller sin tidigare uppfattning att arbets- och anställningsvillkoren måste avgöras av arbetsmarknadens parter. Något särskilt beslut av riksdagen i denna fråga behövs därför inte. *Utskottet avstyrker motion 2006/07:Fö236.*

Nationellt krisledningsorgan

Utskottets förslag i korthet

Utskottet vill inte föregripa pågående utredningar utan anser att resultatet av dessa bör inväntas. Utskottet avstyrker motion 2006/07:Fö227.

Jämför reservation 1 (s, v).

Motion

I motion 2006/07:Fö227 av Jan Björkman och Kerstin Andersson (s) påtalas behovet av att samordna räddningsinsatser i Sverige.

Erfarenheterna från de årliga översvämningar som sker runt om i landet visar på ett stort behov av att samordna räddningsinsatser. Invallningsutrustning är t.ex. ovärderligt i räddningsarbetet, liksom att man kan få hjälp från det militära försvaret. Rent vatten är en livsnödvändighet, och erfarenheterna visar att vattenförsörjningen riskerar att slås ut vid stora översvämningar.

Livsmedelsverket ansvarar för att dricksvatten har en god kvalitet, Krisberedskapsmyndigheten svarar för bidragsgivning till reservanordningar för kommunalteknisk försörjning och Statens räddningsverk har ansvar för att vatten finns för brandsläckning. Ingen av dessa har ett ansvar för samordning.

Regeringen bör därför enligt motionärerna ta initiativ för att få en beslutad samordning på nationell nivå och för att det totala ansvaret läggs på en myndighet. Ansvaret bör gälla dels insatser i Sverige, dels i andra länder. Möjligheten att använda överskottsmateriel från det militära försvaret i sammanhanget bör också inventeras.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om behovet av att *samordna räddningsinsatser*, vill utskottet påminna om att det geografiska områdesansvaret i krishanterings-systemet innebär att kommunerna och länsstyrelserna har ett ansvar att verka sammanhållande för de gemensamma insatser som krävs för att förebygga och hantera kriser. De ska se till att myndigheter, organisationer och företag samarbetar vid en extraordinär händelse. På nationell nivå är regeringen områdesansvarig.

När det gäller räddningsinsatser ansvarar varje kommun för räddningstjänsten inom den egna kommunens område (undantaget statlig räddningstjänst som t.ex. flygräddning och sjöräddning). Om det fordras omfattande räddningsinsatser i kommunal räddningstjänst får länsstyrelsen ta över ansvaret för räddningstjänsten i de kommuner som berörs av insatserna. Regeringen kan också uppdraga åt någon annan statlig myndighet att ta över ansvaret för räddningstjänsten under sådana förhållanden.

För närvarande pågår det två utredningar som båda berör problematiken kring *samordning på nationell nivå* vid kriser i samhället. Den ena av de två utredningarna har till uppgift att ge ett förslag till hur en nationell krishanteringsfunktion i Regeringskansliet ska utformas, vilka uppgifter och roller funktionen ska ha och hur funktionen ska kunna fungera som en gemensam stödresurs för centrala myndigheter. Uppdraget till utredaren av en nationell krishanteringsfunktion i Regeringskansliet har getts i form av ett protokoll från Statsrådsberedningen (FA2007/58/JA) daterat den 11 januari 2007. Av en bilaga till protokollet framgår att regeringens och myndigheternas arbete i krishanteringssituationer bör samordnas av en nationell krishanteringsfunktion i Regeringskansliet. Funktionen ska aktiveras i kris-situationer, som främst berör den nationella nivån, där det finns behov av samordning. Till funktionen bör företrädare för myndigheterna knytas. Huvuduppgiften ska vara att tillgodose behovet av samordning avseende regeringens åtgärder och de centrala myndigheternas åtgärder. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2007.

Även utredningen Översyn av Statens räddningsverk, Krisberedskapsmyndigheten och Styrelsen för psykologiskt försvar för att skapa en myndighet för frågor om samhällets beredskap och säkerhet (dir. 2006:80) arbetar med frågorna och ska lämna förslag till en preciserad uppgifts-, ansvars- och resursfördelning. Den nya myndigheten ska ha uppgifter

inom områdena skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar samt kunna hantera uppgifter före, under och efter en kris. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag till regeringen senast den 1 maj 2007.

Utskottet vill inte föregripa pågående utredningar utan anser att resultatet av dessa bör inväntas. *Utskottet avstyrker därför motion 2006/07:Fö227.*

Skydd mot olyckor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionerna 2006/07:Fö226 och 2006/07:Fö235.

Motioner

I *motion 2006/07:Fö226 av Anna Lilliehöök (m)* anføres att fastighetsägare har ett starkt intresse av att hålla sina fastigheter i god standard, inte minst vad gäller brandskydd. Att säkra en lång livslängd på sitt hus torde vara ett förstahandsintresse för fastighetsägaren och därmed att hålla rökgångar och värmeanläggningar i gott skick. Fastighetsägare och de som bor i en fastighet har också ett intresse av att brandskyddet kan vidmakthållas på ett så ekonomiskt och effektivt sätt som möjligt.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska större tyngd läggas på förebyggande åtgärder för att därmed minska risker för olyckor. Den enskilde, såväl fysisk som juridisk person, har det primära ansvaret samt har att vidta och bekosta åtgärder som förebygger och begränsar konsekvenserna av olyckor.

Denna syn bör också omfatta ansvaret för sotningsverksamhet. Det bör åligga fastighetsägaren att tillse, för att förebygga brand, att sotning utförs på den egna fastigheten. I industri- och flerfamiljsfastigheter, där tredje man riskerar att drabbas, ska sotning utföras av en för ändamålet kompetent person. När ansvaret överflyttats på fastighetsägarna, kommer försäkringsbolagen via krav i de obligatoriska fastighetsförsäkringarna att garantera en hög sotningskvalitet. Vid befogad anledning att misstänka brister i fastighetsägarens åtgärder har kommunen som brandskyddsmyndighet skyldighet att utöva tillsyn och i yttersta fall tillse att nödvändig sotning utförs.

Därmed kan enligt motionären det s.k. sotningsmonopolet slutligen avvecklas i enlighet med vad ett enigt försvarsutskott tidigare krävt. Regeringen bör enligt motionären skyndsamt återkomma med ett kompletterande lagförslag.

I motion 2006/07:Fö235 av Catharina Bråkenhielm (s) anføres att lagstiftningen om förbud mot smällare bör ses över. För några år sedan infördes ett förbud av försäljning av smällare i Sverige. Trots att kinapuffar, ryssar och andra smällare inte längre får säljas finns de ändå kvar på marknaden men saluförs då som raketer, vilka är tillåtna att säljas.

Det medför att problemet med olyckor och ljud från smällare kvarstår. Många människor och djur upplever obehag i samband med de helger då dessa produkter används. Lagstiftningen bör därför enligt motionären ses över, så att förbudet mot smällare kan upprätthållas på det sätt som var avsikten när lagen infördes.

Utskottets ställningstagande

Regelverket kring *sotning och brandskyddskontroll* återfinns främst i 3 kap. 4–6 §§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Kommunen får enligt gällande regelverk medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Av lagens 3 kap. 4 § framgår att kommunen får tillåta att en fastighetsägare sotar sin egen anläggning eller låter annan utföra sotningen om det kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Detta innebär att kommunen bara får tillåta sådan sotning om den enskilde visar att det görs på ett betryggande sätt. Det finns dock inte i dag ett klart stöd för att säga att kommunen måste medge sådan sotning om den kan göras på ett betryggande sätt. En prövning av ansökan från en fastighetsägare sker i varje enskilt fall. Om kommunen avslår en ansökan om att få sota själv, kan detta beslut överklagas till länsstyrelse och allmän förvaltningsdomstol som får avgöra om kommunen haft rätt att neka den enskilde att sota själv.

Det innebär enligt utskottets mening att fastighetsägarna getts ett ökat inflytande över sotning och att konkurrensen ökat.

Utskottet har, i betänkande 2003/04:FöU2 Reformerad räddningstjänstlagstiftning, behandlat sotningsfrågan. Följande uttalande har utskottet gjort i frågan:

Utskottet anser liksom regeringen att det kommunala ansvaret för rengöring och kontroll ska bestå. Detta tillsammans med statens normgivning på området säkerställer en enhetlig och betryggande täckning över landet. Därmed är även glesbygden garanterad att rengöring och kontroll utförs.

Utskottet gör vidare bedömningen att den föreslagna reformeringen av sotningsväsendet i stort sett tillgodoser de krav som tidigare framförts om ökad valfrihet för den enskilde. Den utvärdering av den nya lagen som regeringen har aviserat bör utvisa om ytterligare förändringar på detta område är motiverade. Sammantaget anser utskottet att riksdagen bör bifalla regeringens förslag och avstyrker motionerna 2002/03:Fö9 yrkande 1, 2002/03:Fö10 yrkande 1, 2002/03:Fö6 yrkande 2, 2002/03:Fö7 yrkandena 4 och 5, 2002/03:Fö5 yrkande 1, 2002/03:Fö8 yrkandena 1 och 2, 2002/03:Fö11, 2002/03:Fö268 och 2002/03:Fö213.

Utskottet finner inte anledning att ändra sin tidigare ståndpunkt. För att skapa kontinuitet i det viktiga brandförebyggande arbetet anser utskottet att det vore bra om det nya systemet får verka ett antal år för att sedan utvärderas. Utskottet *avstyrker sålunda motion 2006/07:Fö226*.

Inför årsskiftet 2000/01 infördes ett *förbud mot smällare*, vilket innebär att fyrverkeriartiklar med knall som främsta effekt inte får säljas eller användas för konsumentbruk.

Enligt 10 § i förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor ska alla explosiva varor godkännas innan de får släppas ut på marknaden. När det gäller fyrverkerier görs detta av Statens räddningsverk som provar alla typer av fyrverkerier innan de godkänns. Förordningen säger också att fyrverkeripjäser måste ”ha annat huvudsakligt syfte än att avge knall”. Om Statens räddningsverk anser att en fyrverkeripjäs huvudsakliga effekt är knall godkänns den inte och får därmed inte säljas. Enligt Statens räddningsverk har ett antal produkter underkänts på grund av detta. Det är alltså inte tillåtet att endast kalla smällarna för raketer och sälja dem som sådana. Vad som däremot är ett problem är att en del importörer och försäljare tar in och säljer produkter som inte är godkända, både smällare och andra produkter. Det behövs därför bättre kontroll och tillsyn för att lagen ska efterlevas. Polisen gör på många håll tillsyn och tittar bl.a. på detta. Utskottet har erfarit att Statens räddningsverks personal under mellandagarna 2006 var ute och kontrollerade om de produkter som såldes var godkända. Utskottet gör bedömningen att större tillsynsinsatser för att få bort smällarna från marknaden är önskvärda. Lagstöd för att hindra användning av smällare av den typ som aktualiseras i motionen finns dock redan, och utskottet *avstyrker på den grunden motion 2006/07:Fö235*.

Transport av farligt gods

Utskottets förslag i korthet

Utskottet vidhåller sin tidigare ståndpunkt i frågan om säkerhetsrådgivare och *avstyrker motion 2006/07:Fö230 yrkandena 1–6*.

Jämför reservation 2 (mp).

Motion

I *motion 2006/07:Fö230 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp)* framhålls behovet av s.k. säkerhetsrådgivare. Vidare behandlas frågan om tillsynsverksamheten när det gäller transporter av farligt gods.

År 1996 fattade man i EU beslut om att alla som hanterar farligt gods på väg eller järnväg ska ha s.k. säkerhetsrådgivare, och det infördes i Sverige från den 1 januari 2000.

Säkerhetsrådgivardirektivet antogs till följd av den ökade mängden transporter av farligt gods samt till förebyggande av olyckor orsakade av bristfällig kunskap om de risker som är förknippade med en sådan verksamhet.

Säkerhetsrådgivardirektivet har införlivats i svensk rätt genom en ändring i lagen om transport av farligt gods (LFG) den 1 juli 1999 (prop. 1998/99:49, bet. 1998/99:FöU7, rskr. 1998/99:220). I förarbetena anförde regeringen att det var angeläget att höja kompetensen och därmed säkerheten hos alla som avsänder och transporterar farligt gods oavsett på vilket sätt godset transporteras.

Kravet på att ha en eller flera säkerhetsrådgivare enligt LFG omfattar alla verksamhetsutövare som faller under lagens bestämmelser. Även den som enbart lämnar gods till annan för transport ska enligt lagen ha en säkerhetsrådgivare. Därmed går den svenska regleringen längre än vad som krävs enligt direktivet, som enbart föreskriver att den som transporterar, lastar eller lossar farligt gods ska ha säkerhetsrådgivare.

Eftersom LFG säger att underlåtenhet att ha säkerhetsrådgivare inte är straffbart, om inte ett föreläggande som inte förenats med vite meddelats i frågan, väger kravet på berörda parter om säkerhetsrådgivare enligt motionärerna väldigt lätt. Det framstår som inkonsekvent om skyldigheten att ha säkerhetsrådgivare, som är väsentlig ur säkerhetssynpunkt, inte är direkt straffsanktionerad medan motsatsen gäller för flertalet övriga säkerhetsföreskrifter av varierande slag. Förslaget om att underlåtenhet att ha säkerhetsrådgivare ska vara straffbart även om föreläggande om att ha säkerhetsrådgivare inte meddelats är således bra.

I Tyskland har varje kommun en eller flera anställda säkerhetsrådgivare, med bl.a. kontrollfunktion och tillsyn av att näringslivet efterlever gällande lagstiftning. Dessa kommunala säkerhetsrådgivare är även polisen behjälpliga vid farligt-gods-kontroller i samhällena. Även de tyska delstatsmyndigheterna, vilka motsvaras av våra länsstyrelser, har anställda säkerhetsrådgivare. Motionärerna är övertygade om att de kostnader som följer med en ökad och förbättrad tillsyn kan betraktas som en samhällsinvestering utifrån vad en katastrof som vore möjlig att förebygga kostar, både i lidande och i pengar. Det tyska systemet bör i dessa delar införas i Sverige (*yrkandena 1 och 2*).

När det gäller säkerhetsrådgivare finns det ytterligare ett problem som motionärerna vill uppmärksamma. Enligt uppgift finns det rådgivare som har upp emot 70 kunder per företag knutna till sig, vilket enligt motionärerna inte kan vara rimligt. Enligt uppgift har tillsynsmyndigheterna i Tyskland till uppgift att kontrollera att säkerhetsrådgivarna inte har fler uppdrag än de klarar av. Man har krav på ett visst mått av kvalitet på säkerhetsrådgivarnas arbete. Det förekommer också uppgifter om att man i Danmark har reglerat antalet uppdrag per rådgivare. I motionen föreslås att man inför en sådan begränsning även i Sverige (*yrkande 3*).

Polismyndigheten kvarstår som ensam tillsynsmyndighet beträffande vägtransporter som passerar Sveriges landgräns till andra länder. Tullverkets tillsynsansvar, som tidigare innefattat vägtransporter till och från utlandet i omedelbar närhet av gränspassage samt fordon och andra lastenheter som inkommer med fartyg, har upphört. Detta ansvar har övertagits av Kustbevakningen vad gäller gods i hamnars landområden.

Polisens tillsyn har genom åren minskat beroende på att ansvaret för att förankra målen i hög grad överlämnats på enskilda personer på polismyndigheterna.

Att Tullverkets tillsynsmandat har försvunnit innebär enligt motionärerna att polisens arbetsbörda har ökat ytterligare. Motionärerna anser att regeringen måste ge Rikspolisstyrelsen (RPS) i uppdrag att ta fram bättre och mer aktuella underlag för de mål som sätts. Motionärerna anser att regeringen skyndsamt måste agera för en förbättring av RPS tillsynsverksamhet (*yrkande 4*).

Även Kustbevakningens (KBV) arbetsbelastning har ökat i och med att myndigheten har fått ta över Tullverkets tillsynsansvar. Men KBV:s tillsyn får enbart ske i hamnars landområden. Det är en begränsning jämfört med Tullverkets tillsyn enligt förordningen (1982:923) om transport av farligt gods. Motionärerna ställer sig frågan vem som ska ha tillsyn vid Öresundsbron, eller vid gränsen mot Norge och Finland (*yrkande 5*).

Flödet av farligt gods över Öresundsbron har ökat. Enligt motionärernas mening är det polisen som ska utföra dessa kontroller vid Öresundsbron samt vid gränserna till våra grannländer. Motionärerna ser med oro på detta, både med tanke på den ovan redovisade bristande tillsynen hos polisen samt det faktum att polisens farligt-gods-tillsyn genomförs av trafikpolisen. Trafikpolisen behöver arbeta nattetid eftersom farligt gods endast får transporteras över bron mellan kl. 23.00 och 06.00. Motionärerna anser att kontroller av farligt gods måste förbättras och självfallet kunna utföras dygnet runt vid Sveriges gränsövergångar, där Öresundsbron utgör en viktig passage (*yrkande 6*).

Utskottets ställningstagande

De verksamheter som transporterar, lastar, lossar eller enbart överlämnar farligt gods för transport ska utse *säkerhetsrådgivare*. Skyldigheten att utse säkerhetsrådgivare omfattar transporter med farligt gods på väg, järnväg, till sjöss eller i luften.

Säkerhetsrådgivaren ska, under verksamhetsledningens ansvar, verka för att förebyggande åtgärder vidtas för att förhindra att olyckor inträffar i samband med transporter av farligt gods och att transporterna kan ske under bästa möjliga säkerhetsförhållanden.

Företag vars verksamhet omfattar transport av mindre mängder farligt gods kan undantas från kravet att utse säkerhetsrådgivare.

I lagen (2006:263) om transport av farligt gods, som trädde i kraft den 1 juli 2006, finns det specificerat vilka verksamheter som ska ha en eller flera säkerhetsrådgivare. Kravet på säkerhetsrådgivare omfattar alla företag och myndigheter som bedriver verksamheter där det ingår att utföra transporter av farligt gods eller som till någon annan lämnar farligt gods för transport. Alla myndigheter omfattas emellertid inte av detta krav men kan vid behov anställa eller anlita en säkerhetsrådgivare. I dag har ca 250 civila myndigheter med verksamheter som exempelvis hälso- och sjukvård, reningsverk och utbildning anmält en eller flera säkerhetsrådgivare till Statens räddningsverk. Sammanlagt har ca 4 400 företag och myndigheter utsett säkerhetsrådgivare och ca 800 personer har behörighet som säkerhetsrådgivare. Säkerhetsrådgivaren ska anmälas även om transporter enbart sker vid enstaka tillfällen. Utskottet har dock erfårit att det i Räddningsverkets register finns en viss överanmälning, dvs. att säkerhetsrådgivare utsetts även om det för tillfället inte är aktuellt med transporter av farligt gods.

Annan än verksamhetsutövaren eller den som till annan lämnar farligt gods för transport har ingen skyldighet att ha säkerhetsrådgivare.

Utskottet vill dock påpeka att när kommuner eller länsstyrelser inte omfattas av skyldigheten, står det dem fritt att vid behov ändå anställa eller anlita säkerhetsrådgivare.

Varken kommuner eller länsstyrelser har heller något tillsynsansvar över lagstiftningen om transport av farligt gods. Inte heller har de någon särskild uppgift att bistå polismyndigheterna i deras tillsynsverksamhet. Polismyndigheterna har egen personal med särskild kompetens för sin tillsyn av transport av farligt gods.

För att kommuner och länsstyrelser ska kunna vara polismyndigheten behjälplig vid tillsyn av farligt gods måste även de ha ett bemyndigande av regeringen. I den nya förordningen (2006:311) om transport av farligt gods som trädde i kraft den 1 juli 2006 har varken kommuner eller länsstyrelser fått något tillsynsansvar. Tillsynsansvaret för transport av farligt gods på väg har däremot koncentrerats till polismyndigheterna och till Kustbevakningen som ska kontrollera transporter av farligt gods i hamnar.

Statens räddningsverk har tillsynsansvar över företag och myndigheter som omfattas av kravet på säkerhetsrådgivare. I de fall det har konstaterats att ett företag har brister i rutiner och hantering av farligt gods har detta enligt uppgift från Statens räddningsverk emellertid inte kunnat kopplas till att säkerhetsrådgivaren har alltför många företag.

I den nya förordningen (2006:311) om transport av farligt gods har Tullverket frångagits sitt tidigare tillsynsansvar medan Kustbevakningen har fått ett direkt tillsynsansvar med ökade befogenheter att utföra kontroller i hamnarna. Polisens tillsynsansvar för transport av farligt gods på väg kvarstår som tidigare. I betänkande 2005/06:FöU3 uttalade utskottet följande i frågan om polisens tillsynsansvar:

Att Tullverkets tillsynsmandat försvinner torde inte innebära någon förändring av polismyndigheternas omfattande tillsynsområde, dvs. vägtransporter i hela landet. Utskottet bedömer, liksom regeringen, att polisens arbetsbörda inte bör påverkas annat än marginellt genom förändringarna. Därtill kommer att Kustbevakningen enligt den nya lagen om transport av farligt gods kommer att få flera nya befogenheter, som innebär att myndigheten i klart mindre utsträckning behöver påkalla polismyndigheternas hjälp vid utförandet av sin tillsyn. I detta avseende beräknas att polisens resurser i fortsättningen kommer att tas i anspråk i mindre omfattning än tidigare. Regeringens bedömning att polismyndigheterna inte behöver tillföras ytterligare medel utöver de som redan i dagsläget är avsatta för tillsynens bedrivande finner inte utskottet för närvarande anledning att ifrågasätta.

Inom EU finns en målsättning att genomföra 1 tillsyn på 1 000 farligt gods-transporter. Under de senaste åren har polismyndigheterna i Sverige genomfört ca 6 000 tillsyner av farligt gods per år, vilket motsvarar ungefär 1 på 500 transporter beräknat utifrån uppskattade farligt gods-flöden från bl.a. Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA). Kustbevakningens tillsyn i hamnar är då inte medräknad.

Behovet av speciell bevakning av gränsövergångar och däribland Öresundsbron bör enligt utskottets mening analyseras av berörda polismyndigheter och Kustbevakningen. Berörda myndigheter bör därefter själva vid behov förstärka eller omprioritera sin tillsynsverksamhet.

Utskottet vill sammanfattningsvis tydligt påpeka att utskottet finner frågan om tillsyn och kontroll av farligt gods angelägen och förutsätter att regeringen återkommer till riksdagen i det fall det skulle visa sig att regelverket som omger kontroll- och tillsynsverksamheten skulle visa sig otillräckligt.

Utskottet vidhåller sin tidigare ståndpunkt och *avstyrker motion 2006/07:Fö230 yrkandena 1–6.*

Faktapromemoria gällande direktiv om transport av farligt gods

Regeringen har till riksdagen överlämnat en faktapromemoria daterad den 7 februari 2007 (2006/07:FPM42) gällande direktiv om transport av farligt gods.

Det föreslagna direktivet innebär en integrering och en samtidig uppdatering av fyra befintliga direktiv och fyra befintliga kommissionsbeslut om transport av farligt gods. Rättsakterna sammanförs i en enda rättsakt, och tillämpningsområdet för EU:s regler utvidgas till att inte bara omfatta väg- och järnvägstransport utan även transport på inre vattenvägar. Genom förslaget införlivas de befintliga reglerna för internationell transport på inre vattenvägar med gemenskapslagstiftningen, och tillämpningsområdet för dessa regler utvidgas till att omfatta nationell transport.

Förslaget innebär även en avsevärd förenkling av gemenskapslagstiftningen på området transport av farligt gods, och detta trots att lagstiftningens tillämpningsområde utvidgas. De tre typerna av landtransport kommer att samlas i en enda rättsakt. Genom det nya direktivet upphävs de befint-

liga direktiven 94/55/EG och 96/49/EG om transport av farligt gods, i deras ändrade lydelse, direktiven 96/35/EG och 2000/18/EG om säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods samt kommissionens beslut 2005/263/EG och 2005/180/EG om nationella undantag från direktiven 94/55/EG och 96/49/EG, i deras ändrade lydelse. Slutligen kommer de internationella överenskommelserna om transport av farligt gods endast att nämnas i bilagorna till direktivet och inte ingå i direktivet, vilket är fallet nu. Det innebär en minskning av gemenskapens regelverk med bortåt 2 000 sidor. I och med att gemenskapslagstiftningen förenklas kommer även införlivandet av gemenskapslagstiftningen med nationell lagstiftning att förenklas.

Myndigheternas arbete med att se till att lagstiftningen efterlevs, samt deras rapportering, kommer att bli enklare och effektivare genom att reglerna för transport av farligt gods harmoniseras.

De administrativa förfarandena förväntas bli enklare för alla aktörer inom transport av farligt gods, från avsändare till mottagare, tack vare de förenklade och harmoniserade reglerna. Dokumenteringen av transporter och fordon förutses komma att bli enklare tack vare de harmoniserade reglerna och så även utbildning av de personer som arbetar på området och säkerhetsrådgivarnas arbete.

Direktivet ska behandlas i rådsarbetsgruppen för transportfrågor, och flera möten är inplanerade under våren 2007. Det tyska ordförandeskapet räknar med att rättsakten ska kunna behandlas i Coreper i maj 2007.

Regeringen har i faktapromemorian meddelat att Sveriges ståndpunkt i princip är positiv till ett gemensamt direktiv för transport av farligt gods på väg, järnväg och på inre vattenvägar. *Utskottet har ingen avvikande åsikt i frågan utan ställer sig bakom denna ståndpunkt.*

Ekonomisk ersättning vid naturkatastrofer

Utskottets förslag i korthet

Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med en översyn av katastrofersättning till kommunerna. Utskottet vill inte föregå detta arbete och avstyrker motionerna 2006/07:Fö207, 2006/07:Fö217, 2006/07:MJ391 yrkande 42 och 2006/07:Fö222.

Jämför reservation 3 (mp).

Motioner

I motion 2006/07:Fö207 av Birgitta Sellén (c) anförs att det bör tillsättas en utredning för att undersöka möjligheterna att starta en fond för naturkatastrofer.

Motionären ger ett flertal exempel på situationer som varit mycket besvärliga för de drabbade. En del länder har garderat sig mot liknande naturkatastrofer genom att bygga upp nationella katastroffonder (ibland kallad naturskadefond). Länder som nämns är Norge, Schweiz, Kanada, Holland och Belgien. Sverige bör enligt motionären också utreda möjligheten att starta en naturkatastroffond (alternativt naturskadefond) som ska täcka skador som det inte går att teckna försäkringar mot.

Vissa skador betalas av alla skattebetalare, andra skador får invånarna lokalt stå för. Det kan enligt motionären inte vara rimligt att enskilda kommuner ska drabbas av dessa extra kostnader till följd av naturens nyckfullhet. Lokala oväder är inte en fråga för den lokala ekonomin. För att skapa rättvisa över hela landet anser motionären att regeringen bör utreda möjligheten att starta en fond som kan utnyttjas vid naturkatastrofer, en fond som växer under de år som den inte behöver utnyttjas.

Även i *motion 2006/07:Fö217 av Dan Kihlström (kd)* betonas behovet av en nationell katastroffond beroende på att det blir allt vanligare att naturkatastrofer inträffar. De senaste åren har det handlat om översvämningar, bortspolade vägar, förstörda fastigheter och förstörda skördar. Katastroferna har inneburit omfattande skador för såväl enskilda, näringsidkare, kommuner som staten. Stora ekonomiska värden har gått förlorade. Liknande, och kanske värre, katastrofer kommer att ske igen, vilket talar för att någon form av nationell fond/försäkringsordning borde inrättas. Erfarenheter från tidigare katastrofer visar att ansvaret för skadorna, och för de direkta hjälpinsatserna, hamnat mellan stolarna.

I ytterligare en motion, *2006/07:MJ391 yrkande 42 av Peter Eriksson m.fl. (mp)*, framhålls behovet av en klimatfond. Enligt motionärerna är det, oavsett vilka åtgärder vi vidtar nationellt och internationellt, redan för sent att helt undvika konsekvenser av drivhuseffekten. Klimatförändringen har redan börjat. Ett uttryck för detta är en ökad förekomst av naturkatastrofer. Även om det inte går att säga att en bestämd händelse är resultatet av klimatförändringar anser motionärerna att vi kan räkna med en ökad frekvens av naturkatastrofer och att det kommer att kosta pengar att anpassa oss till klimatstörningar. Motionärerna anser att det kommer att behövas medel till en nationell klimatfond för täckande av framtida klimatrelaterade naturkatastrofer.

I *motion 2006/07:Fö222 av Carina Hägg (s)* behandlas frågan om försäkringsbolagens roll vid naturkatastrofer.

Sommaren 2004 drabbades bl.a. delar av Småland av omfattande översvämningar. Motionären betonar att det är viktigt att samhället genom förebyggande insatser så långt det går minskar skadeverkningarna och att räddningsresurserna är på en god nivå. Det handlar bl.a. om att i den kommunala planeringen beakta de risker för översvämningar som kan finnas.

Enligt motionären måste dock även ansvarsfrågan belysas, och hon pekar särskilt på försäkringsbolagens ansvar. Dessa måste t.ex. ta ett större ansvar för att analysera risken för översvämning men också andra naturka-

tastrofer när det blir aktuellt att bebygga ett område. De bör även rekommendera åtgärder och installationer i förebyggande syfte. Ytterst kan det bli aktuellt att bolagen vid en förfrågan säger nej till försäkring om de bedömer att risken att drabbas går att förutsäga. I dag gör försäkringsbolagen enligt motionären ingen riskbedömning utan räknar med att få sina kostnader vid naturkatastrofer täckta av försäkringstagarnas självrisk men framför allt genom att skicka notan vidare till stat och kommun. Som ett led i arbetet att lindra effekterna av översvämningar och andra naturkatastrofer anser motionären att regeringen bör ta initiativ till en dialog med försäkringsbolagen om deras ansvar.

Utskottets ställningstagande

Det är ofrånkomligt att även enskilda drabbas av ekonomisk skada vid t.ex. översvämningar och stormar. I huvudsak är detta emellertid risker som måste hanteras inom det privata försäkringssystemets ram.

Utskottet har dock i betänkande 2004/05:FöU8 (rskr. 2004/05:214) uttalat att regeringen bör utreda möjligheterna till ekonomisk kompensation för de stora ekonomiska förluster som orsakades av stormen i södra Sverige den 8–9 januari 2005. Av uttalandet framgår att regelverket bör vara tydligare när det gäller statens ekonomiska ansvar vid stora katastrofer och att det på sikt bör övervägas om ett nationellt katastrofkonto ska inrättas för att hjälpa drabbade kommuner. Utskottet står fast vid denna uppfattning och vill därtill klargöra att katastrofdrabbade kommuner bör ha en möjlighet till tydligt och förutsägbart regelverk för ekonomiskt stöd från staten.

Med anledning av riksdagsskrivelsen pågår för närvarande inom Regeringskansliet ett arbete med en översyn av katastrofersättning till kommunerna. Enligt riktlinjerna (Fö 2007/408/CIV) ska utredningen ta fram principer för utformningen av ett system för ersättning till kommuner för deras kostnader i samband med stora olyckor och katastrofer. Uppdraget ska redovisas i en rapport senast den 31 december 2007.

Enligt direktiven till utredningen om effekterna av klimatförändringen och hur samhällets sårbarhet för dessa kan minska (dir. 2005:80) ska denna utredning bl.a.:

1. bedöma kostnader för skador och kompensationsåtgärder till följd av förväntade klimatförändringar utifrån olika scenarier och extrema väderhändelser på kort, medellång och lång sikt,
2. föreslå hur systemet för statliga bidrag till förebyggande åtgärder beträffande översvämningar, ras och skred kan effektiviseras samt
3. redovisa erfarenheter av försäkringsskyddet för allmänheten, bostadsrättsföreningar, ideella föreningar, småföretagen och jordbruket samt bedöma behov av åtgärder för att förbättra skyddet.

Utredningen har nyligen avlämnat ett delbetänkande.

Utskottet vill trots det pågående utredningsarbetet ändå framhålla betydelsen av det skadeförebyggande arbetet i syfte att minska skadorna vid bl.a. naturkatastrofer. Utskottet anser att det är viktigt att incitamenten för sådana insatser stimuleras och inte elimineras. Förebyggande åtgärder bör vidtas av bl.a. markägare, företag, försäkringsbolag och myndigheter.

Regeringen har uppdragit åt Statens räddningsverk att, i samverkan med berörda myndigheter och organisationer, vidta åtgärder för att förbättra samordningen av arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor.

Ett särskilt anslag i statsbudgeten finns för bidrag till kommuner som vidtar förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2007 att detta anslag under åren 2007–2009 ska ökas från 25 till 40 miljoner kronor per år. Riksdagen har godkänt regeringens förslag.

Med hänvisning till det pågående arbetet inom Regeringskansliet *avstyrker utskottet motionerna 2006/07:Fö207, 2006/07:Fö217, 2006/07:MJ391 yrkande 42 och 2006/07:Fö222.*

Krishantering och krisberedskap

Utskottets förslag i korthet

Tillgänglighet till mobiltelefonnätet vid kriser kan till del förbättras genom s.k. roaming. Ett system för detta är under uppbyggnad, och utskottet anser därför att yrkandet inte behöver bifallas och avstyrker därför motion 2006/07:Fö237.

Motion

I *motion 2006/07:Fö237 av Tomas Eneroth (s)* framhålls behovet av att säkra tillgången till mobiltelefoni vid krissituationer.

Stormen Gudruns följder blev drastiska för tusentals medborgare. Under det inledande skedet av krishantering framkom tydligt det starka behovet av fungerande kommunikationsnät. När den fasta telefonin snabbt slogs ut blev mobilnätet helt avgörande för säkerställande av räddningsinsatser m.m. I stora delar av regionen var dock störningarna i mobilnätet avsevärda. Från krisledningen ställdes då önskemål till Post- och telestyrelsen om snabbt beslut om nationell roaming. Nationell roaming innebär att operatörer med eget nät för mobila teletjänster blir skyldiga att tillhandahålla kapacitet för andra operatörer. Vid en krissituation kan det vara nödvändigt för att säkerställa fungerande kommunikationsvägar. Erfarenheten från krishantering i samband med stormen Gudrun visade dock att någon beredskap för snabbt beslut om nationell roaming knappast fanns.

Vid ett snabbt agerande hade enligt motionären räddningsinsatser och återuppbyggnadsarbete kunnat fungera väsentligt bättre. Information till berörda om vårdbehov, vattenförsörjning m.m. hade kunnat säkerställas. Det är enligt motionären angeläget att beslut om nationell roaming kan tas väsentligt snabbare för att i realiteten kunna fungera vid krissituationer.

Motionären anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som förstärker möjligheten att använda nationell roaming vid krishantering.

Utskottets ställningstagande

De som tillhandahåller kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster ska enligt lagstiftningen på området se till att verksamheten uppfyller rimliga krav på god funktion och teknisk säkerhet samt på uthållighet och tillgänglighet vid extraordinära händelser. Det är Post- och telestyrelsens (PTS) ansvar att se till att berörda aktörer uppfyller detta krav. Situationen i samband med stormarna understryker betydelsen av att operatörerna tar detta ansvar och att PTS kontrollerar att så sker genom myndighetens tillsyn.

Utöver operatörernas grundläggande ansvar har PTS i uppdrag att verka för att öka robustheten i telenäten. Myndigheten leder bl.a. tillsammans med Svenska kraftnät ett samverkansprojekt mellan el- och telebranschen.

Regeringen följer utvecklingen på området och operatörernas arbete för att öka driftsäkerheten och överväger åtgärder för att komma till rätta med problematiken.

Arbetet med att öka nätens driftsäkerhet måste enligt utskottets mening fortsätta och bör i vissa fall kunna intensifieras.

Utskottet har således erfarit att det pågår ett omfattande arbete för att säkerställa att de elektroniska kommunikationerna är driftsäkra. Operatörer är skyldiga att se till att deras verksamhet uppfyller rimliga krav på god funktion och teknisk säkerhet samt på uthållighet och tillgänglighet vid extraordinära händelser i fredstid. Detta finns sedan den 1 juli 2005 uttryckligen reglerat i 5 kap. 6 a § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. PTS har tagit fram förslag till allmänna råd om dessa krav vilka myndigheten sänt ut för synpunkter till en bred krets av användare. Råden är avsedda att börja tillämpas under 2007. PTS har i uppdrag att verka för att telenäten är robusta. Insatserna är främst inriktade på samhällsviktig verksamhet men de gagnar också övrig elektronisk kommunikation. Insatser finansieras dels genom anslagsbidrag från Krisberedskapsmyndigheten, dels genom operatörsavgifter. Arbetet innefattar bl.a. satsningar på reservel, redundanta (alternativa) förbindelser och förmåga att hantera kriser.

Utskottet anser att det är viktigt att myndighetens arbete på området fortsätter.

Med *roaming* menas att en abonnent automatiskt kan använda andra operatörers mobilnät då abonnentens eget operatörsnät av någon anledning inte ger täckning. En sådan lösning skulle innebära att behövande grupper i samhället kan ges bättre möjlighet att få tillgång till fungerande telefoni vid svåra störningar i telenäten.

Regeringen har i regleringsbrev för 2006 uppdragit åt PTS att redovisa hur arbetet med en roamingfunktion fortgår. Utskottet har erfarit att ett sådant system beräknas kunna komma i drift före halvårsskiftet 2007.

För de aktörer som ingår i krishanteringssystemet kan roaming av mobilnäten vara ett komplement till kommunikationssystemet Rakel.

I dag byggs kommunikationssystemet Rakel ut för att täcka behovet av kommunikation vid olika händelser, såväl vardagliga olyckor som extraordinära händelser. Rakel kommer att kunna användas av aktörer som ingår i krishanteringssystemet, t.ex. räddningstjänsten och polisen och fr.o.m. den 1 januari 2007 även elbolag och elleverantörer. Rakel utgör därmed det viktigaste mediet för att kunna samverka och samordna verksamheter vid en svår påfrestning på samhället.

Två år efter att stormen Gudrun drabbade Sverige har trafikutskottet beslutat att utvärdera insatserna efter stormen. Trafikutskottet vill ta reda på om infrastrukturen har återställts och om den har blivit mindre sårbar för liknande händelser. Samhället måste kunna ställa större krav på att mobiltelefoner och Internet ska fungera, konstaterade trafikutskottet våren 2005 efter det att stormen Gudrun drabbat södra Sverige. Trafikutskottet tog då ett initiativ till lagändring som innebar större krav på driftsäkra kommunikationstjänster.

Nu vill trafikutskottet följa upp de insatser som gjordes inom transport- och kommunikationsområdet efter stormen. Därför har trafikutskottet den 13 februari 2007 beslutat att en studie ska göras över vad som gjorts för att säkra transport- och kommunikationsinfrastrukturen. Syftet är att ta reda på om infrastrukturen har återställts och om den blivit mindre sårbar för liknande händelser.

Med hänvisning till ovanstående och till att ett specifikt system för roaming är under framtagande anser utskottet att motionärens yrkande till största delen är tillgodosett och *avstyrker motion 2006/07:F6237*.

Skogsbrandsbevakning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet anser att det, i överensstämmelse med intentionerna i lagen om skydd mot olyckor, är ägaren, innehavaren eller verksamhetsutövaren som har det primära ansvaret för att skydda egendom. Utskottet anser vidare att det bör ankomma på regeringen eller den enskilda myndigheten att göra de verksamhetsprioriteringar som anses nödvändiga. Utskottet avstyrker motionerna 2006/07:Fö203, 2006/07:Fö206, 2006/07:Fö225 och 2006/07:Fö231.

Motioner

I motion 2006/07:Fö203 av *Sven Bergström och Stefan Tornberg (c)* framhålls vikten av att återupprätta skogsbrandsflyget.

Det förebyggande arbetet och tidig upptäckt av skogsbränder är enligt motionärerna mycket viktigt. Med regelbunden patrullering av skogsbrandsflyg finns möjligheter att upptäcka brandhärdar i ett mycket tidigt skede, räddningsinsatser kan sättas in och hotande skogsbränder ofta avvärjas innan branden fått spridning. För tre år sedan drog sig staten ur det övergripande ansvaret för ett fungerande brandflyg i hela landet. Sedan dess har på vissa håll i landet olika provisoriska lösningar tillämpats, men effektiviteten i verksamheten har enligt motionärerna allvarligt försämrats.

Fram till 2002 bidrog staten via Räddningsverket med mellan 3 och 8 miljoner kronor för att upprätthålla skogsbrandsflyget. Summans storlek varierade beroende på väderförhållandena mellan åren. Detta viktiga förebyggande brandflyg sköttes enligt motionärerna utmärkt av lokala flygklubbar mot en rimlig ersättning från staten.

Att göra en ”besparing” på några få miljoner för skogsbrandsflyget är enligt motionärerna ett exempel på kortsiktigt tänkande där man inte tar hänsyn till de totala effekterna och kostnaderna för samhället.

Skogen är en oerhört viktig resurs för landet som måste vårdas väl – och brandflyget är en ”försäkring” mot stora bränder. Allemansrätten är en stor och unik tillgång för Sverige som ger alla tillträde till skogen och vår natur men som också innebär ökad risk för bränder i skog och mark. Därför finns det starka skäl för att staten ska ta ansvar för att brandflyget fungerar i hela landet. Det kan enligt motionärerna inte vara rimligt att vältra över dessa kostnader på kommuner, skogsbolag och enskilda skogsägare.

Även i motion 2006/07:Fö206 av *Krister Hammarbergh (m)* begärs en översyn av förutsättningarna för att återinrätta det statligt finansierade brandflyget.

Enligt motionären fanns det under många år ett fullt fungerande brandflyg byggt på frivilliga krafter. Detta var en lösning som innebär låga kostnader för staten och att piloter fick den flygtid de behövde. För ett fåtal år sedan försvann det statliga anslaget till driften av flygplanen med motivet att det i första hand borde vara skogsbolagen som skulle stå för kostnaderna. Eftersom ägandet av svensk skog omfattar långt fler än skogsbolagen, har detta inte kunnat genomföras. Ett system som skulle baseras på avgifter för samtliga ägare av skogsmark i Sverige skulle enligt motionären ge en oproportionerligt hög administrationskostnad i jämförelse med vad brandflyget totalt kan beräknas kosta.

Det är enligt motionären inte endast skogsägare som drabbas av skogsbränder utan även enskilda husägare såväl som fritidshusägare. Brandövervakning kan i detta sammanhang ses som ett allmänt samhällsansvar.

I *motion 2006/07:Fö225 av Birgitta Sellén och Per Åsling (c)* anförts att skogen är en oerhört viktig näring för Sverige. Den svarar för ca 20 % av landets export och är därmed Sveriges största nettoexportör. Förutom att skogen har stor betydelse som näringsgren har den även stor betydelse för friluftslivet. Svensk allemansrätt gör att många människor vistas i skogen.

Motionärerna anser därför att det är samhällets sak att ansvara för en fungerande skogsbrandsbevakning. Med ett fungerande brandflyg som kontinuerligt bevakar skogsmarkerna under den torra sommarperioden kan många skogsbränder upptäckas tidigt. Brandflyget är enligt motionärerna en billig försäkring mot stora skogsbränder.

Det smidigaste bör enligt motionärerna vara att Räddningsverket med sitt nationella ansvar stöttar länsstyrelser och kommuner. Försvarsdepartementet bör ge Räddningsverket uppdraget att ta ansvar för att organisera och genomföra ett nationellt skogsbrandsflyg.

Enligt motionärernas mening är det motiverat med ett statligt initiativ, framför allt när staten, genom Sveaskog, är den största skogsägaren i landet.

I *motion 2006/07:Fö231 av Raimo Pärssinen (s)* påtalas att ett antal större skogsbränder har härjat runt om i Sverige under den gångna sommaren. Denna typ av bränder återkommer varje sommar och bör förebyggas av främst skogsägare, försäkringsbolag men även staten. Det handlar om stora värden som bokstavligt talat går upp i rök och kostar inte bara den enskilde ägaren utan även samhället stora resurser vid bekämpningen. Fastighetsägare och markägare drabbas men även djuren får illa.

Staten har enligt motionären en uppgift att minimera riskerna för såväl människor som egendom att komma till skada. Markägarna bör tillsammans med försäkringsbolagen ta ansvar för att förebygga bränder. Således finns det enligt motionären ett gemensamt intresse av att hitta en lösning som gagnar alla parter.

Skogsbrandsflyg är enligt motionären ett effektivt sätt att tidigt upptäcka bränder och möjliggör snabba insatser för att begränsa skadorna. Finansieringen av skogsbrandsflyget är inte enbart en fråga för staten utan en fråga som bör lösas gemensamt med markägare och försäkringsbolag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare vid ett flertal tillfällen behandlat frågan om *skogsbrandsflyg*, senast i betänkande 2005/06:FöU7.

Avsikten med skogsbrandsbevakning är att upptäcka och rapportera skogsbränder och således inte att släcka bränder. Syftet är att mildra egendoms-skador.

Det är enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ägaren av egendom som har det yttersta ansvaret för sin egendom. Ett exempel på detta är att skogsägare kan försäkra sin skog mot brand och andra skador, eller vidta andra åtgärder som t.ex. att organisera skogsbrandsbevakning för att skydda sin egendom. I det sammanhanget har Statens räddningsverk en viktig uppgift i att informera berörda och bidra med sitt kunnande.

Vid en olyckssituation, som den enskilde inte kan hantera, har staten och kommunerna en skyldighet, enligt lagen om skydd mot olyckor, att ingripa och ansvara för räddningstjänst. Det är kommunerna som ansvarar för räddningstjänst vid bränder i skog och mark.

Statens räddningsverk har aldrig haft något särskilt anslag för skogsbrandsbevakning med flyg. Myndigheten valde emellertid tidigare att lämna ekonomiskt bidrag till denna verksamhet. Stödet till skogsbrandsövervakning avskaffades 2003, då myndigheten genomförde kraftiga omprioriteringar av sin verksamhet. Statens räddningsverk har sedan dess satsat på kraftigt utökad utbildning och har byggt upp sin förmåga att stödja drabbade kommuner med släckningsresurser.

Om en räddningsinsats i kommunal räddningstjänst har medfört betydande kostnader, har kommunen rätt till ersättning av staten för den del av kostnaderna som överstiger kommunernas självrisk enligt 7 kap. 3 § i lagen om skydd mot olyckor.

Till följd av stormen Gudrun beslutade regeringen våren 2005 och 2006 att göra ett undantag rörande statligt stöd till skogsbrandsövervakning. Motivet var de extrema förhållanden som rådde i området. Länsstyrelserna i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län tilldelades då högst 2 miljoner kronor för skogsbrandsflygbekvakning.

Statens räddningsverk har därefter också vidtagit andra åtgärder som stöder arbetet med att dels förebygga skogsbränder, dels förbättra förmågan att hantera skogsbränder som kan komma att inträffa. Bland annat förstärktes myndighetens funktion med vakthavande tjänsteman, och befintliga materiella skogsdepåer har omfördelats. Vidare har informationsmaterial om effektiv skogsbrandssläckning i stormfälld skog tagits fram.

Enligt Statens räddningsverk är det svårt att göra en bedömning av effekterna av utebliven skogsbrandsbevakning eftersom det inte finns någon etablerad metod för att mäta eller värdera effekterna. Myndigheten har dock under de senaste åren ökat insatserna för uppföljning och analys av inträffade olyckor och genomförda åtgärder. I arbetet ingår utveckling av

metoder för statistik, datafångst och analys, och myndigheten bedömer att pågående arbete successivt kommer att förbättra möjligheterna att värdera effekten av olika typer av åtgärder.

Utskottet kan hålla med motionärerna om att skogsbrandsbevakningen fyller en viktig funktion. Det yttersta ansvaret för att skydda sin egendom tillkommer dock alltid ägaren. Även försäkringsbolagen bör ha en viktig roll i det förebyggande arbetet. Utskottet anser i övrigt att det bör ankomma på regeringen eller den enskilda myndigheten att göra de verksamhetsprioriteringar som anses nödvändiga.

Utskottet avstyrker motionerna 2006/07:Fö203, 2006/07:Fö206, 2006/07:Fö225 och 2006/07:Fö231.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Nationellt krisledningsorgan, punkt 2 (s, v)

av Ulrica Messing (s), Peter Jonsson (s), Michael Hagberg (s), Mats Berglind (s), Gunilla Wahlén (v), Inger Jarl Beck (s) och Peter Jeppsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion

2006/07:Fö227 av Jan Björkman och Kerstin Andersson (båda s).

Ställningstagande

Erfarenheterna från de årliga översvämningar som sker runt om i landet visar på ett stort behov av att samordna räddningsinsatser. Invallningsutrustning är t.ex. ovärderligt i räddningsarbetet, liksom att man kan få hjälp från det militära försvaret. Rent vatten är en livsnödvändighet, och erfarenheterna visar att vattenförsörjningen riskerar att slås ut vid stora översvämningar.

Livsmedelsverket ansvarar för att dricksvatten har en god kvalitet, Krisberedskapsmyndigheten svarar för bidragsgivning till reservanordningar för kommunalteknisk försörjning, och Statens räddningsverk har ansvar för att vatten finns för brandsläckning. Ingen av dessa har ett ansvar för samordning.

Regeringen bör därför enligt vår mening ta initiativ för att få en beslutad samordning på nationell nivå och att det totala ansvaret läggs på en myndighet. Ansvaret bör gälla dels insatser i Sverige, dels i andra länder. Möjligheten att använda överskottsmateriel från det militära försvaret i sammanhanget bör också inventeras. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Transport av farligt gods, punkt 4 (mp)

av Peter Rådberg (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:F6230 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp) yrkandena 1–6.

Ställningstagande

I Tyskland har varje kommun en eller flera anställda säkerhetsrådgivare, med bl.a. kontrollfunktion och tillsyn av att näringslivet efterlever gällande lagstiftning. Dessa kommunala säkerhetsrådgivare är även polisen behjälpliga vid farligt-gods-kontroller i samhällena. Även de tyska delstatsmyndigheterna har anställda säkerhetsrådgivare. Jag är övertygad om att de kostnader som följer med en ökad och förbättrad tillsyn kan betraktas som en samhällsinvestering utifrån vad en katastrof som vore möjlig att förebygga kostar, både i lidande och i pengar. Det tyska systemet bör i dessa delar införas i Sverige.

Det finns rådgivare som har upp emot 70 kunder per företag knutna till sig, vilket inte kan vara rimligt. Enligt uppgift har tillsynsmyndigheterna i Tyskland till uppgift att kontrollera att säkerhetsrådgivarna inte har fler uppdrag än de klarar av. Man har krav på ett visst mått av kvalitet på säkerhetsrådgivarnas arbete. Det förekommer också uppgifter om att man i Danmark har reglerat antalet uppdrag per rådgivare. Jag föreslår att man inför en sådan begränsning även i Sverige.

Polismyndigheten kvarstår som ensam tillsynsmyndighet beträffande vägtransporter som passerar Sveriges landgräns till andra länder. Tullverkets tillsynsansvar, som tidigare innefattat vägtransporter till och från utlandet i omedelbar närhet av gränspassage samt fordon och andra lastenheter som inkommer med fartyg, har upphört. Detta ansvar har övertagits av Kustbevakningen (KBV) vad gäller gods i hamnars landområden.

Att Tullverkets tillsynsmandat har försvunnit innebär enligt min mening att polisens arbetsbörda har ökat ytterligare. Jag anser att regeringen måste ge Rikspolisstyrelsen (RPS) i uppdrag att ta fram bättre och mer aktuella underlag för de mål som sätts. Jag anser att regeringen skyndsamt måste agera för en förbättring av RPS tillsynsverksamhet.

Även Kustbevakningens arbetsbelastning har ökat i och med att myndigheten har fått ta över Tullverkets tillsynsansvar. Men KBV:s tillsyn får enbart ske i hamnars landområden, vilket är en begränsning jämfört med Tullverkets tillsyn enligt förordningen (1982:923) om transport av farligt gods. Jag ställer mig frågan vem som ska ha tillsyn vid Öresundsbron, eller vid gränsen mot Norge och Finland.

Vad som ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Ekonomisk ersättning vid naturkatastrofer, punkt 5 (mp)
av Peter Rådberg (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ391 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 42, bifaller delvis motionerna 2006/07: Fö207 av Birgitta Sellén (c) och 2006/07: Fö217 av Dan Kihlström (kd) samt avslår motion 2006/07: Fö222 av Carina Hägg (s).

Ställningstagande

Klimatförändringen har redan börjat. Enligt min mening är det, oavsett vilka åtgärder som vidtas nationellt och internationellt, redan för sent att helt undvika konsekvenser av drivhuseffekten. Ett uttryck för detta är fler naturkatastrofer. Även om det inte går att säga att en bestämd händelse är resultatet av klimatförändringar anser jag att vi kan räkna med en ökad frekvens av naturkatastrofer och att det kommer att kosta pengar att anpassa oss till klimatstörningar. Jag anser att det kommer att behövas medel till en nationell klimatfond för att täcka framtida klimatrelaterade naturkatastrofer. Sverige bör enligt min mening tillsätta en utredning för att också utreda möjligheten att starta en fond som ska täcka skador som det inte går att teckna försäkringar mot, en fond som växer under de år som den inte behöver utnyttjas och som skapar rättvisa över hela landet. Detta skulle göra så att ansvaret för skadorna, och för de direkta hjälpinsatserna, inte hamnar mellan stolarna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:Fö201 av Lars Wegedal (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om snabba insatser vid olycka och stimulans av sjukvårdshuvudmännen.

2006/07:Fö203 av Sven Bergström och Stefan Tornberg (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att återupprätta skogsbrandflyget.

2006/07:Fö206 av Krister Hammarbergh (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av förutsättningarna för att återinrätta det statligt finansierade brandflyget.

2006/07:Fö207 av Birgitta Sellén (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning för att starta en fond för naturkatastrofer.

2006/07:Fö217 av Dan Kihlström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en nationell katastroffond.

2006/07:Fö222 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om försäkringsbolagens roll vid naturkatastrofer.

2006/07:Fö225 av Birgitta Sellén och Per Åsling (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ett nationellt skogsbrandflyg.

2006/07:Fö226 av Anna Lilliehöök (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sotningsmonopolets avskaffande.

2006/07:Fö227 av Jan Björkman och Kerstin Andersson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att samordna räddningsinsatser i Sverige.

2006/07:Fö229 av Sven Gunnar Persson (kd):

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur räddningsinsatserna på sjön Hjälmaren kan likställas med räddningstjänst för sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren.

2006/07:Fö230 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av säkerhetsrådgivare i kommuner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av säkerhetsrådgivare i länsstyrelser.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att reglera antalet uppdrag per säkerhetsrådgivare.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av en förbättrad tillsynsverksamhet av polismyndigheterna.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av förbättrade kontroller vid gränsövergångar.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av förbättrade möjligheter till kontroller vid Öresundsbron.

2006/07:Fö231 av Raimo Pärssinen (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om skogsbrandflyg.

2006/07:Fö235 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över lagstiftningen om förbud mot smållare.

2006/07:Fö236 av Tomas Eneroth (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av åtgärder för rekrytering till räddningstjänsten.

2006/07:Fö237 av Tomas Eneroth (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att säkra tillgången till mobiltelefoni vid krissituationer.

2006/07:MJ391 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en klimatfond.